

[Undervisningsministeren.]

aldrig på noget tidspunkt kunnet regne med. Forskellen i uddelingspraksis gør sig i første række gældende ved uddelingen af stipendier. Hvad angår lånebeløbene, administreres de af Dansk Studiefond, hvis mangeårige erfaring med hensyn til långivning til studerende kommer stipendienævnene til gode.

Under alle omstændigheder er det en forudsætning for en tilfredsstillende løsning af opgaverne, at stipendienævnene udfører deres arbejde med ansvarsbevidsthed, grundighed og omhu, og jeg har ingen grund til at tvivle om, at dette er tilfældet. Men der er en anden særdeles vigtig forudsætning, der må være til stede, og det er den, at de enkelte ansøgere og de hjem, de kommer fra, til det yderste forstår det ansvar, der påhviler dem, der ønsker at nyde godt af støttemulighederne. Udfyldningen af de papirer, der anvendes ved fordelingen, må selsagt være i overensstemmelse med sandheden. De faktiske oplysninger, der gives, må være rigtige, og man må ikke fortie relevante kendsgerninger, f. eks. om, hvilken støtte der faktisk modtages fra forældrene eller fra anden side. Hvis der opstår en almindelig fornemmelse af, at det ikke spiller så stor en rolle, hvordan udfyldningen foregår, vil det på det foreliggende grundlag være umuligt at opretholde en ordning, hvorved skatteyderne stiller store millionbeløb til rådighed for uddannelsesfonden. Jeg er overbevist om, at det store antal af ansøgerne forstår det ansvar, der her er tale om, men jeg benytter lejligheden til at understrege, at en svigten, selv for et forsvindende lille antals vedkommende, kan have de alvorligste følger. Der vil ofte være en tendens til at slutte fra enkelttilfælde til et helt område, uanset hvor uberettiget en sådan generalisering måtte være.

Den tanke har været fremme, at man for at skabe mere ensartethed og mere kontrol skulle gå over til en mere centraliseret ordning byggende på, at skolede eksperter, efter at sagen er behandlet af de lokale nævn og de lokale skattevæsener, skulle gennemgå og revidere de enkelte andragender, som så skulle indsendes til et centralt kontor for hele landet. Man har i denne forbindelse antaget at kunne opnå et matematisk set

retfærdigere grundlag for fordelingen, ved at man på centralt hold som basis for fordelingen udarbejdede helt konkrete, faste satser f. eks. vedrørende elevens og hans forældres indtægt og formue samt for elevens egen indtægt i det år, for hvilket støtten søges.

Det er vel lige så sandsynligt, at en videregående centralisering ville formindske mulighederne for, at individuelle hensyn kunne tages i samme omfang som hidtil, herunder hensyn begrundet i uddannelsernes forskelligartethed fra institution til institution. Sikkert er det i hvert fald, at en centralisering ville kræve et stort administrationsapparat med mange medarbejdere, for at man skulle kunne foretage en grundig gennemgang og vurdering af henimod 50.000 ansøgninger.

Da vi for nogle måneder siden i det høje ting drøftede det forslag til folketingsbeslutning, der var fremsat af det ærede medlem hr. Morten Lange, kom vi ind på spørgsmålet lån kontra stipendier. Såvel det ærede medlem hr. Henry Christensen som det ærede medlem hr. Ninn-Hansen udtrykte ønske om, at der skete en lovændring på dette punkt. Jeg gav udtryk for tanken om, at hele dette spørgsmål skulle belyses ved hjælp af de oplysninger, der kunne indhentes i tiden indtil næste folketingsår. Jeg gav også ved samme lejlighed oplysning om, at vi var i gang med at indhente beretninger fra alle dele af landet. Udarbejdelsen af en summarisk rapport på basis af det materiale, der indhentes af bestyrelsen, vil kunne foreligge i løbet af et par måneder.

Dette materiale rummer imidlertid ikke alle de oplysninger, der er brug for, hvis man skal have en mere fuldstændig belysning af problemerne. Skal det ske, så må der gennemføres en landsomfattende undersøgelse, og her kan jeg oplyse, at vi i ministeriet har planer om at iværksætte en sådan, og at der snart vil afgå andragende til bevillingsmyndighederne om midler hertil. Jeg anser det for meget vigtigt, at vi får en kulegravning, der svarer til den, man fik i forbindelse med udarbejdelsen af den gule betænkning. Formålet med undersøgelsen vil være at ajourføre studenterundersøgelsen af 1959 med hensyn til såvel de studerende